

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐
ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๘-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการสุดสัปดาห์ ฉบับประจำวันที่ ๒๘ มีนาคม - ๓ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๘ หน้า ๔-๖ มูลค่าข่าว ๓๘๘,๖๐๐.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่นี่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

60 พรรษา เจ้าฟ้าของคนเดินดิน

ยังคงเป็นภาพแห่งความทรงจำของชาวไทย ที่ดูที่ไร้มืดแต่รอยยิ้มกับพระอริยาบถที่น่ารักของเจ้าฟ้าคนเดินดิน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 5 รอบ 60 พรรษา ในวันที่ 2 เมษายน 2558 นับเป็นโอกาสอันเป็นมหามงคลยิ่งและนับเป็นศุภวาระสำคัญที่ปวงชนชาวไทยจะได้สำนึกในพระกรณียกิจ พระอัจฉริยภาพและพระจริยาวัตรอันเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนทั้งชาวไทยในชาติต่างประเทศ

พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างอันดีเยี่ยมในทุกด้าน ทั้งคุณธรรม จริยธรรม ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีพระวิริยอุตสาหะในการทรงงาน

และที่สำคัญที่สุดคือเป็นเจ้าฟ้าที่มีความเป็นกันเองกับประชาชน ไม่ถือพระองค์ จนสามารถใช้คำว่า “เจ้าฟ้าของคนเดินดิน” เลยก็น่าได้

“สมเด็จพระเทพฯ ทรงดงามด้วยพระจริยาวัตรอันงดงาม หากให้พูดถึงความประทับใจในสมเด็จพระเทพฯ นั้นมีทุกเรื่อง เพราะทรงรอบรู้ไปทุกด้านทั้งอักษรศาสตร์ ประวัติศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ธรรมชาติวิทยา นักดนตรี นักวิทยาศาสตร์ (โปรดทดลองสิ่งแปลกใหม่) นักคณิตศาสตร์ (ทรงมีพระอัจฉริยภาพในการคำนวณตัวเลขอย่างแม่นยำ) ทรงเป็นนักอ่านและนักจดบันทึก ทรงมีสมุดจดบันทึกเป็นพันๆ เล่ม หากจะทรงค้นหาเรื่องไหนก็จะทรงจำได้ว่าจดไว้ในสมุดเล่มไหน ก็จะหาเจอตลอดอย่างไม่น่าเชื่อ รวมถึงทรงมีความคิดตรึงตรองไม่เชื่อใครง่ายๆ ทรงมีความโอบอ้อมอารี มีความอดทน ชัดตียมานะ ทรงเรียบง่าย ทรงประหยัด และทรงมีน้ำใจ” รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ รองประธานกรรมการบริหาร มูลนิธิศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล (ผู้ที่ทำงานอย่างใกล้ชิด) ให้สัมภาษณ์ในระหว่างการเปิดตัวหนังสือ “ดั่งดวงแก้ว ส่องสว่าง ทางสายงาม”

อุ นยูน ส่วย (Nyunt Swe) อดีตเอกอัครราชทูตเมียนมาร์ประจำประเทศไทยระหว่างปี 2529-2535 เล่าไว้ในหนังสือที่ตีพิมพ์ในภาษาพม่าชื่อ ‘เอ๋หย่า วดี หม้า เจ้าฟ้าฯ ได้’ และเขาอนุญาตให้มีการแปลเป็นภาษาไทยในชื่อ ‘บันทึกทูตเมียนมาร์ จากกลุ่มอิรวดีสู่เจ้าพระยา’ ว่าก่อนมารับตำแหน่งทูตเมียนมาร์ประจำประเทศไทยไม่นาน ตนได้รับมอบหมายให้ถวายการรับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงเสด็จเยือนเมียนมาร์ในฐานะราชอาณาจักรนตุงกะของนายพลเนวิน ผู้นำประเทศในขณะนั้น ซึ่งสมเด็จพระเทพฯ ทรงมีพระชนมายุเพียง 31 พรรษา ตนประทับใจในความเรียบง่ายของพระองค์มาก

“แม้จะทรงอิสริยยศเป็นถึงเจ้าฟ้า แต่พระองค์กลับไม่ทรงพงวกับรูปโฉม ไม่สนพระราชหฤทัยในเครื่องพระสำอางทั้งหลาย ทรงใช้ชีวิตอย่างสามัญ และทรงฉลองพระองค์เรียบง่าย”

อุ นยูน ส่วย เล่าว่าในระหว่างเสด็จเยือนเมียนมาร์ สมเด็จพระเทพฯ ทรงสนพระราชหฤทัยในคำบอกเล่าพอๆ กับการจดบันทึก ทั้งยังทรงถ่ายภาพอาหารท้องถิ่นจานต่างๆ ซึ่งนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย และทรงสอบถามเกี่ยวกับอาหารเหล่านั้น

“ขณะที่พระหัตถ์ข้างหนึ่งทรงจดบันทึก พระหัตถ์อีกข้างก็ทรงตักอาหารท้องถิ่นเหล่านั้นแสดวย”

“สมเด็จพระเทพฯ” หรือ “พระเทพฯ” เป็นพระนามที่ไม่เป็นทางการที่คนไทยมักนิยมเรียกขาน และมีพระนามที่ข้าราชการบริพาร เรียกทั่วไปว่า **ทูลกระหม่อมน้อย** ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระองค์ที่ 3 ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ในปี 2501 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มต้นการศึกษาระดับอนุบาล ณ โรงเรียนจิตรลดา โดยทรงศึกษาต่อเนื่องไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา

ในปีการศึกษา 2510 ทรงสอบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ชั้น ป.7 ในขณะนั้น) ได้เป็นที่หนึ่งของประเทศ ทรงได้คะแนนรวม 96.6% จึงทรงได้รับพระราชทานรางวัลเรียนดีสำหรับนักเรียนเรียนดีทั่วประเทศจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ และทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายเข็มเรียนดีจากโรงเรียนจิตรลดาเป็นประวัติการณ์พระองค์แรกด้วย

ปี 2516 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม

ราชกุมารี ทรงสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายศิลป์ โดยทรงสอบไล่ได้เป็นที่หนึ่งของประเทศในสายศิลป์ จากนั้นสอบเข้าศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษา ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทรงสำเร็จการศึกษาโดยได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง คะแนนสะสมเฉลี่ย 3.98 เป็นที่หนึ่งของชั้น และได้รับพระราชทานเหรียญทองในฐานะที่ทรงสอบได้คะแนนสูงสุดในกลุ่มบัณฑิตวิชาเอกสาขาประวัติศาสตร์

“เวลาที่สมเด็จพระเทพฯ เสด็จฯ ไปเรียน จะทรงมีพระกระเป๋าทรงเป่าใบใหญ่ที่เป็นเหมือนกระเป๋าม้าหัดจรรย เหมือนกระเป๋าดรามาเอมอน เพราะมีทุกอย่างอยู่ในนั้น และเพื่อนร่วมชั้นจะทูลฯ ขอใช้เป็นประจำ ทั้ง ปากกา กาว กรรไกร หรือเพื่อนร่วมชั้นเป็นลมก็ทรงมียาอม มาให้เพื่อนร่วมชั้นได้หยิบยืม รวมถึง ดิกชันนารีเล่มใหญ่ จะทรงพกติดอยู่ในพระกระเป๋าสวมมือ ถึงแม้จะหนักแต่ก็ทรงถือมาเรียนทุกวัน”

ศ.ดร.สุกัญญา บำรุงสุข อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระสหายร่วมชั้นเรียนคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล่าถึงความประทับใจสมเด็จพระเทพฯ

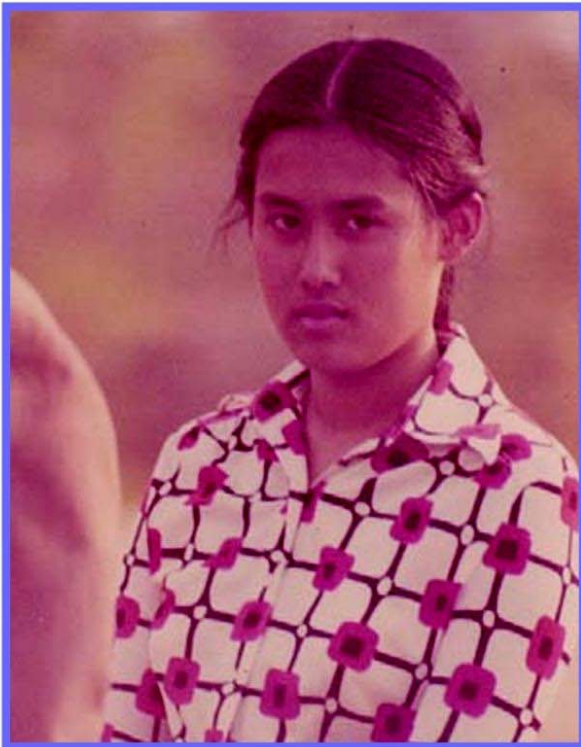
หลังจากนั้นได้ทรงศึกษาต่อปริญญาโท 2 สาขาวิชา ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีการศึกษา 2522 และปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลี - สันสกฤต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2524

ต่อมา ด้วยความสนพระทัยงานด้านการพัฒนา โดยอาศัยหลักวิชาการศึกษา หรือการเรียนรู้อย่างเป็นแกน จึงทรงสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทรงสำเร็จการศึกษา และรับพระราชทานปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2529

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในชนบททางไกลและทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระชันษา ได้ทอดพระเนตรเห็นสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้ทรงทราบปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความยากจน ความขาดแคลนอาหารและปัจจัยต่างๆ การขาดบริการสาธารณสุข

และการศึกษา จึงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะทรงช่วยเหลือเด็ก เยาวชน และประชาชนที่ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดารเหล่านี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มงานพัฒนาในปีพุทธศักราช 2523 โดยทรงทดลองทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดอาหารและพัฒนาภาวะโภชนาการและสุขภาพของเด็กที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร หลังจากนั้นได้ทรงขยายงานพัฒนาในด้านอื่นๆ อีกเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้น พร้อมทั้งขยายพื้นที่การดำเนินงานมากขึ้นด้วย โดยโปรดเกล้าฯ ให้ “สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ รับผิดชอบดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ

อ่านต่อหน้า 6 ▼

“เพราะตั้งแต่เกิดมาจำความได้ ก็เห็นทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงคิดหาวิธีการต่างๆ ที่จะยกฐานะความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้น เมื่อโตขึ้นมา พอมีแรงทำอะไรได้ ก็ทำไปอย่างอัตโนมัติ โดยทำตามพระราชกระแสหรือทำตามแนวพระราชดำริ การช่วยเหลือประชาชนเป็นหน้าที่ของสถาบันพระมหากษัตริย์ ต้อง

ทำเป็นประจำอยู่แล้ว”

พระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการ

กปร.เมื่อเดือนธันวาคม 2528(จากหนังสือ “พระทรงเป็นดวงแก้วส่องไทย” หน้า 47)

ปัจจุบันการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 196 แห่ง โรงเรียนและห้องเรียนสาขา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 201 แห่ง ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา อูทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ในสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 279 แห่ง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันปอเนาะ และโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 16 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 69 แห่ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร จำนวน 25 แห่ง และโรงเรียนและศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 39 แห่ง รวมมีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด 825 แห่งทั่วประเทศ (ข้อมูลปีการศึกษา 2557)

นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังทรงมีพระปรีชาสามารถในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านอักษรศาสตร์และดนตรีไทย ซึ่งพระองค์ได้นำมาใช้ในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และให้การอุปถัมภ์ในด้านศิลปวัฒนธรรมของประเทศ จากพระราชกรณียกิจในด้านศิลปวัฒนธรรมนี้ พระองค์จึงได้รับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระสมัญญาว่า “**เอกอัครราชูปถัมภกมรดก**

วัฒนธรรมไทย” และ “วิศิษฏศิลปิน”

รศ.คุณหญิง สุมณฑา พรหมบุญ ประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กล่าวปาฐกถาพิเศษที่ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดงานเสวนาทางวิชาการและนิทรรศการ เรื่อง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 60 พรรษา เมื่อวันที่ 25 มี.ค.2558 ตอนหนึ่งว่า สมเด็จพระเทพฯ ทรงเป็นปราชญ์รอบรู้หลายด้าน ทรงพระกรณียกิจมากมาย ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอที่ทรงเชี่ยวชาญด้านการศึกษาอย่างมาก พระองค์ทรงริเริ่มโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ตั้งแต่ปีพ.ศ.2523 โดยเริ่มจากโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารเพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ซึ่งให้ความสำคัญตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียนไปจนถึงการศึกษาขั้นสูง โดยทรงรับสั่งว่ามนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ เพราะการศึกษาทำให้คนมี

ความสามารถสูงขึ้น แม้แต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากัน แต่ต้องให้โอกาสเท่ากัน และแนวทางดังกล่าวองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมสหประชาชาติหรือยูเนสโก ก็ได้ประกาศเป็นปฏิญญา “การศึกษาเพื่อปวงชน” หรือ Education for All อีกด้วย

นอกจากนั้น พระองค์ยังทรงเป็นนักปฏิบัติ ลงมือทำ และศึกษาทฤษฎีมาประกอบกัน ทรงเห็นว่าการวิจัยสามารถทำได้ตั้งแต่ระดับระดับอนุบาลและเมื่อถึงระดับบัณฑิตศึกษา จะต้องเป็นงานวิจัยที่มีแบบแผนวิชาการลงลึกรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ทรงมีแนวพระราชโองบายในการพัฒนาให้ครบทุกด้านทั้งสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม ไม่ใช่พัฒนาเฉพาะความรู้ในตำราเท่านั้น และทรงย้ำว่าการศึกษาคือต้องเชื่อมโยงกับชีวิต โดยมีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งพระองค์ทรงปฏิบัติจริงทุกเรื่อง ทรงรับสั่งว่า หากมีแต่ทฤษฎีไม่ปฏิบัติก็จะทำไม่เป็น ก็จะเป็นวิชาการที่เพ้อฝัน หากปฏิบัติแต่ทฤษฎีไม่เข้มแข็งก็จะเป็นคนที่มีความคิดคับแคบ อีกทั้ง การศึกษาต้องเติมเต็มตามศักยภาพแต่ละบุคคล และเป็นประโยชน์แก่ทุกคน โดยสถานศึกษาสามารถเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน และสังคม ครู อาจารย์ ต้องสวมหัวใจการเป็นนักพัฒนาด้วย รวมถึง พระองค์ยังทรงใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้สำหรับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนในพื้นที่ห่างไกล ผู้พิการ ผู้ป่วย ผู้ต้องขัง และสามเณร ฯลฯ

“สำหรับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย พระองค์ทรงรับสั่งว่าไม่ใช่เพียงเรียนรู้ลึก แต่ต้องรู้กว้าง เพื่อเชื่อมโยงวิชาการต่างๆ ได้ และที่สำคัญต้องมีจริยธรรม วิชาการ และวิชาชีพ อย่างไรก็ตาม พระองค์ ทรงพัฒนาบัณฑิตศึกษาในทุกด้าน โดยทรงส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษได้เรียน

แสตมป์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสมหามงคล ฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชายวันแรก 2 เม.ย.58 ดวงละ 5 บาท โดยแสตมป์ดังกล่าวจัดพิมพ์ด้วยระบบลิโธกราฟี และปั๊มฟอยล์สีม่วงอันเป็นสีประจำวันพระราชสมภพ พร้อมไฮไลต์พิเศษ เทคโนโลยี AR ผ่านแอปพลิเคชัน Stamp Alive เพื่อชมวิดีโอเฉลิมพระเกียรติฯ ความยาว 2 นาทีครึ่ง

บัณฑิตศึกษา เพื่อเป็นนักวิชาการ นักวิจัย นักพัฒนา ทรง
พัฒนานักวิจัยและการวิจัยระดับแนวหน้า ทรงบุกเบิกสาขา
วิชาใหม่ๆ และสหวิทยาการ ทรงสร้างเครือข่ายนักวิจัยที่มี
ทั้งรุ่นอาวุโสและรุ่นใหม่ ทั้งภายในและต่างประเทศ และทรง
ส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ ทรงติดตามความก้าวหน้าทาง
วิชาการอยู่เสมอ”คุณหญิงสุมนตทากล่าวเทิดพระเกียรติ

และด้วยเหตุที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระองค์นี้ทรง
บำเพ็ญพระราชกิจนานัปการอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ
เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2520 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระ
เจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา กิติวัฒนาดุลโสภา
คย์ ดำรงพระอิสริยยศเป็น **“สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
เจ้าฟ้ามหจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรม
ราชกุมารี”**

นับเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าหญิงพระองค์แรก ที่ทรงดำรง
ฐานันดรศักดิ์ที่ “สยามบรมราชกุมารี” แห่งพระบรมราชจักรี
วงศ์ ทั้งนี้ เนื่องเพราะในการสถาปนาพระอิสริยยศสำหรับ
พระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน ตั้งแต่เริ่มตั้งกรุงรัตนโกสินทร์
จนถึงปัจจุบัน การสถาปนาพระยศ “สมเด็จพระ” นั้น ส่วน
ใหญ่จะเป็นการสถาปนาพระยศของสมเด็จพระบรมราชชนนี
พระพันปีหลวง สมเด็จพระบรมอัยยิกาเธอ พระวิมาดาเธอ
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ ในรัชกาลต่าง ๆ แต่การสถาปนาใน
ครั้งนี้ถือเป็นครั้งแรกที่มีการสถาปนาสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้า ขึ้นเป็น “สมเด็จพระ” จึงเป็นพระเกียรติยศที่สูงยิ่ง

ทรงพระเจริญ พระพุทธเจ้าข้า ■

ขอบขอบคุณ

หนังสือ “ตั้งดวงแก้ว สองสว่าง ทางสายงาม ๖๐ พระ
อัจฉริยภาพสมเด็จพระเทพฯ แบบอย่างชีวิตที่เก่ง ดี มีสุข” โดย
มูลนิธิศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักพิมพ์นานมี
บุ๊คส์